

روش تدریس و برنامه ریزی آموزشی

مفهوم تدریس

(teaching) تدریس

- درس دادن، انتقال دانش، ایجاد آگاهی بیشتر، شکل دهی معرفت و دانش....

- تدریس فرایندی از اعمال است که با هدف یادگیری صورت می گیرد (اسمیت

(۱۹۶۰)

- تدریس، موفقیت در انجام فعالیتهای مدرس در امر یادگیری فراگیران است که کل

یا قسمتی از موضوع مورد نظر را یاد بگیرند. (ایزرنر ۱۹۶۴)

- فعالیتهای مدرس شامل فعالیتهای منطقی logical acts، اعمال راهبردی

strategically acts و اعمال اداری institutional acts است.

فعالیت‌های مدرس

- اعمال منطقی

- نظیر توضیح دادن، صحبت کردن، ... که مستقل از نتیجه خود قابل ارزیابی هستند که با عنصر تفکر و استدلال در تدریس ارتباط دارند، در تدریس کوتاه مدت بر اعمال منطقی تاکید میشود و بیشتر سواد مدرس مد نظر است.

- اعمال راهبردی

- ارزیابی این فعالیتها از طریق نتایج بدست آمده قابل ارزیابی است، نظیر ایجاد انگیزه، تشویق، ترغیب و ارزیابی فراگیران و روش تدریس و چگونگی سازمان دادن مواد آموزشی و جلب توجه فراگیران و بر عوامل روانی نظیر رشد و یادگیری استوار است. در تدریس های دراز مدت از اعمال راهبردی استفاده میشود و اغلب ماهیت فراگیران، درک و انگیزه، آمادگی و چگونگی یاد دادن و بالا بودن یادگیری مورد توجه قرار می گیرد.

- اعمال اداری

مدل های تدریس

- تدریس با هدف یادگیری است و یادگیری ایجاد تغییر دائمی و اکتسابی در رفتار فرد است.
- برخی تغییر رفتارها بر شکل گیری شناخت و دانش و برخی بر ایجاد مهارتها و نگرش تاکید دارند.
- شکل گیری دانش و شناخت توسط آموزش **instructing** و القا **indoctrinating** است.
- شکل گیری مهارتها و اعمال و رفتار به وسیله تربیت **training** و شرطی سازی **conditioning** است.
نضال آژ

مدل های تدریس

• آموزش

- تعامل فکری و هوشی که با استدلال ، شواهد و نتیجه گیری همراه است.
عمقی است. درک روابط بین پدیده ها و ارتباط آنها با دانش پیشین مطرح است. فراگیر به دلیل منطقی بودن و قابل دفاع بودن عقایدی را می پذیرد

• القا

- انتقال دانش و معلوماتی مطرح است که استدلال در آن دخالت ندارد و مفید بودن آن به القاء ارائه دهنده مربوط است. و قبولی کورکورانه مطرح است.

مدل های تدریس

• تربیت

- با اعمال آگاهانه، توأم با تفکر و تعقل سروکار دارد. شکل یافتن اعمال و مهارتها با جریان فکری و عقل سلیم به عمل تبدیل میشود. در واقع شکل گیری اعمال سنجیده است که با عقاید و فرضیات مستدل فرد همبستگی پیدا می کند. و این اعمال توجیه فلسفی و عقیدتی و تحت شناخت انسان هستند

• شرطی سازی

- برخی از اعمال و رفتار افراد ناشی از افکار و عقاید مورد قبول نیستند و از کنترل فکری کمتری برخوردار هستند. و رفتار فرد با تغییرات اندک در محیط و تحت اراده دیگران به سرعت تغییر می کند.
- در تدریس باید تاکید بر آموزش و پرورش باشد یعنی فراگیرانی که در پدیده ها، عقاید، اصول و مفاهیم بخوبی استدلال کنند روابط بین آنها را بفهمند و رفتاری آگاهانه و معقول داشته باشند در واقع تفکر مستقل و بخردانه داشته باشند.

تفکر Thinking

- تفکر ترکیبی از معرفت، دانش، مهارت و نگرش انسان است که ماهیت او را شکل می دهد و به انسان معنی می بخشد.
- انسان فکر نمی کند مگر اینکه با مشکل خاصی روبرو شود.
- **شکل گیری تفکر**
- **تداعی آزاد free association:** تفکری است که از هرگونه قید خارجی آزاد است و فرد بر آن کنترلی ندارد و تحت تاثیر حالات درونی است.
- **خیالبافی fantasy:** تفکری است که با عالم خارج ارتباطی ندارد اما حول و حوش موضوع معینی است. حالت عادی هوشیاری است که از ویژگیهای آن تغییر در توجه به افکار و تصوراتی است که از حافظه مایه می گیرد
- **تفکر عملی practical thinking:** در مورد مسائل ساده روزانه که چگونه عمل خاصی بطور معمول انجام شود
- **تفکر خلاق creative thinking:** فعالیت فکری است که به حل مشکلات و مسائل سخت و حل نشده و کشف راه حل های جدید و منجر به ابداع و اختراع میشود.
- هدف آموزش از تفکر عبارت است از فعالیتهای جهت دار ذهن برای حل مسئله (تفکر خلاق)

تفکر منطقی reflective thinking

- جنبه های تفکر شامل حافظه، احساس و تخیل که معمولاً تحت تاثیر همدیگر هستند.
- تفکر منطقی تفکری است که در آن تعادلی میان احساس ، حافظه و تخیل در مورد موضوع خاصی وجود داشته باشد.
- هدف از پرورش تفکر منطقی شناخت علمی، ایجاد باور ، گرایش به سوی عمل و عمل می باشد و نیازمند محیط مناسب برای ایجاد سوال و حل سوال دارد.

عوامل سهیم در تفکر

- سه عامل زیر در تفکر سهیم هستند
 - آگاهی و دانش knowledge
 - نگرش attitude
 - مهارتهای تفکر thinking skill
- لزوم تدریس مهارتها و روش فکر کردن ضروری است و تدریس تفکر با برنامه ریزی درسی و تدریس ارتباط دارد.
- تدریس تفکر به شیوه مستقیم: تدریس مهارتهای تفکر تحت عنوان درسی به همین عنوان در برنامه های درسی قرار داده شود.
- تدریس تفکر به شیوه غیر مستقیم: چگونگی فکر کردن توسط موضوعات مختلف درسی آموخته میشود. موضوعات مختلف درسی وسیله ای برای رشد هستند.

چهار ویژگی تدریس:

- وجود تعامل بین معلم و فراگیران
- فعالیت براساس اهداف معین و از پیش تعیین شده
- طراحی منظم با توجه به موقعیت و امکانات
- ایجاد فرصت و تسهیل یادگیری
- بنابراین فعالیتهای پراکنده ، یکطرفه، بدون حضور معلم تدریس نیستند.

تعریف تدریس از دیدگاه مکاتب مختلف

- سنت گرایان: تاکید بر ابعاد تدریس در کلاس درس و فرایند آموزش دارند. اهداف کلی آموزشی به اهداف عینی و فعالیتهای یادگیری تبدیل میشود. خط مشی تدریس در سطوح بالای وزارت آموزش و پرورش تنظیم میشود. (محتوا، اهداف، ارزشیابی)
- تجربه گرایان: تدریس یعنی ایجاد موقعیت مطلوب تجربه توسط معلم، که فراگیران تفکر و پژوهش و یادگیری داشته باشند. ولی بین فعالیتهای کلاسی و مسائل سیاسی ارتباط برقرار نمی کنند. بر نقش معلم، موقعیت و زمان یادگیری تاکید دارد.
- نومفهوم گرایان: معتقدند که فعالیتهای کلاسی (یا آموزشگاهی) با مسائل سیاسی و اقتصادی و فرهنگی جامعه ارتباط دارند، پیامهای نهفته در برنامه درسی را ارزیابی می کنند. زمینه مشارکت اجتماعی فراگیران را فراهم می کند و سبب تقویت و پرورش تفکر انتقادی در دانش آموزان میشود. روشهای مستقیم و غیر مستقیم تدریس (مباحثه، حل مسئله) را بکار می گیرد

نظریه های تدریس

- در زمینه تدریس نظریه های متعددی وجود دارد مانند
- نظریه تنیسون در باره مفهوم تدریس
- نظریه کیس در باره تدریس کودکان
- نظریه راجرز و دیوئی در باره آموزش بزرگسالان
- نظریه تدریس وحدت یافته جمع بندی از کلیه این نظریات است.
- این نظریه علاوه بر توصیف و پیش بینی و تجویز به معلم می گوید چه چیز و چگونه باید تدریس شود که هم بر اساس نتایج علوم مختلف باشد و هم قوانین حرفه ای مربی را رعایت کند. و دارای کارکردهایی است .

نظریه تدریس و وحدت یافته

مطالعات هنجاری	مطالعات تجویزی	مطالعات توصیفی	نوع مطالعات محتوا و روش
اهداف آموزشی	برنامه درسی	محتوای علوم مختلف	چه چیز باید تدریس شود
معیارهای حرفه ای	روش تدریس	تعامل معلم و فراگیر	چگونه باید تدریس شود
روش فلسفی براساس هنجارها و توصیف بایدها	تجربی- تحلیلی استفاده از هستها برای دست یابی به بایدها	تجربی- تحلیلی توصیف هستها	روش و کارکرد درونی(ایجاد انگیزه، عدم تعادل، کنش متقابل، کسب اطلاعات جدید، ذخیره سازی و اطلاع و انتقال اطلاعات، کنترل و هدایت) و بیرونی

کارکردهای تدریس

- این کارکردها شامل:
- ایجاد انگیزه،
- ایجاد عدم تعادل در دانش آموزان،
- کنش متقابل
- کسب اطلاعات جدید
- ذخیره سازی و اصلاح مجدد
- انتقال اطلاعات
- کنترل ، هدایت و تحول

عوامل موثر بر تدریس

- لاند گرن عوامل موثر در سه دسته تقسیم کرد:
- **گروههای هادی:**
 - دانش آموزان(علاقه ها، توانایی ها، تجربه ها، موقعیت اجتماعی)، الگو بودن والدین و معلمان، تاثیر همکلاسی ها، وابستگی به اصول اخلاقی بزرگسالان یا افراد ذی نفوذ
- **عوامل چهارچوب:**
 - اولین چهارچوب مرتبط با مکتب رفتارگرایان و بر محیط و تغییر ان توسط تدریس اشاره دارد و با تعیین اهداف رفتاری و طراحی فعالیت کلاسی برای دستیابی به ان و ارزشیابی برای اطمینان از دست یابی است.
 - چهارچوب دوم بر تنظیم و تسلسل محتوا در ساماندهی برنامه درسی اشاره دارد و دارای سه ملاک مداومت (تکرار عمودی)، توالی (وسعت و عمق) و وحدت(ارتباط افقی برای یکپارچه سازی) در تنظیم محتوا می باشد.
 - سومین چهارچوب زمان تدریس است.
- **ماهیت فرایند تدریس شامل:**
 - محتوا(مفاهیمی در قالب برنامه درسی)
 - فعالیت(نوع کنش و واکنش معلم با دانش آموزان بعنوان مبصر یا مشاور ، نقش دانش آموزان فعال یا غیرفعال)
 - منابع و امکانات و تجهیزات

آموزش و پرورش و تدریس

- پرورش یا تربیت جریانی منظم و مستمر (نظامی) که هدف آن هدایت رشد جسمانی ، شناختی، اخلاقی و اجتماعی یا بطور کلی رشد همه جانبه شخصیت دانش آموزان در جهت کسب و درک معارف بشری و هنجارهای مورد پذیرش جامعه و نیز شکوفا شدن استعدادهای آنان است.
- آموزش فعالیتی هدف مدار و از پیش طراحی شده که هدفش فراهم کردن فرصتها و موقعیتهایی است که امر یادگیری را درون یک نظام پرورشی تسهیل کند و سرعت بخشد. بنابراین وسیله ای برای پرورش است. یک فعالیت مشخص و دقیق طراحی شده برای اهداف مشخص و زودرس تر از پرورش که طریق معلم یا هر رسانه ای دیگر قابل دستیابی است.
- تدریس ان بخش فعالیتهای آموزشی است که با حضور معلم در کلاس درس اتفاق می افتد. هدف ان ایجاد شرایط مطلوب یادگیری از سوی معلم است. (شعبانی)

الگوها و روش‌ها تدریس

الگوهای تدریس

روشهای تدریس

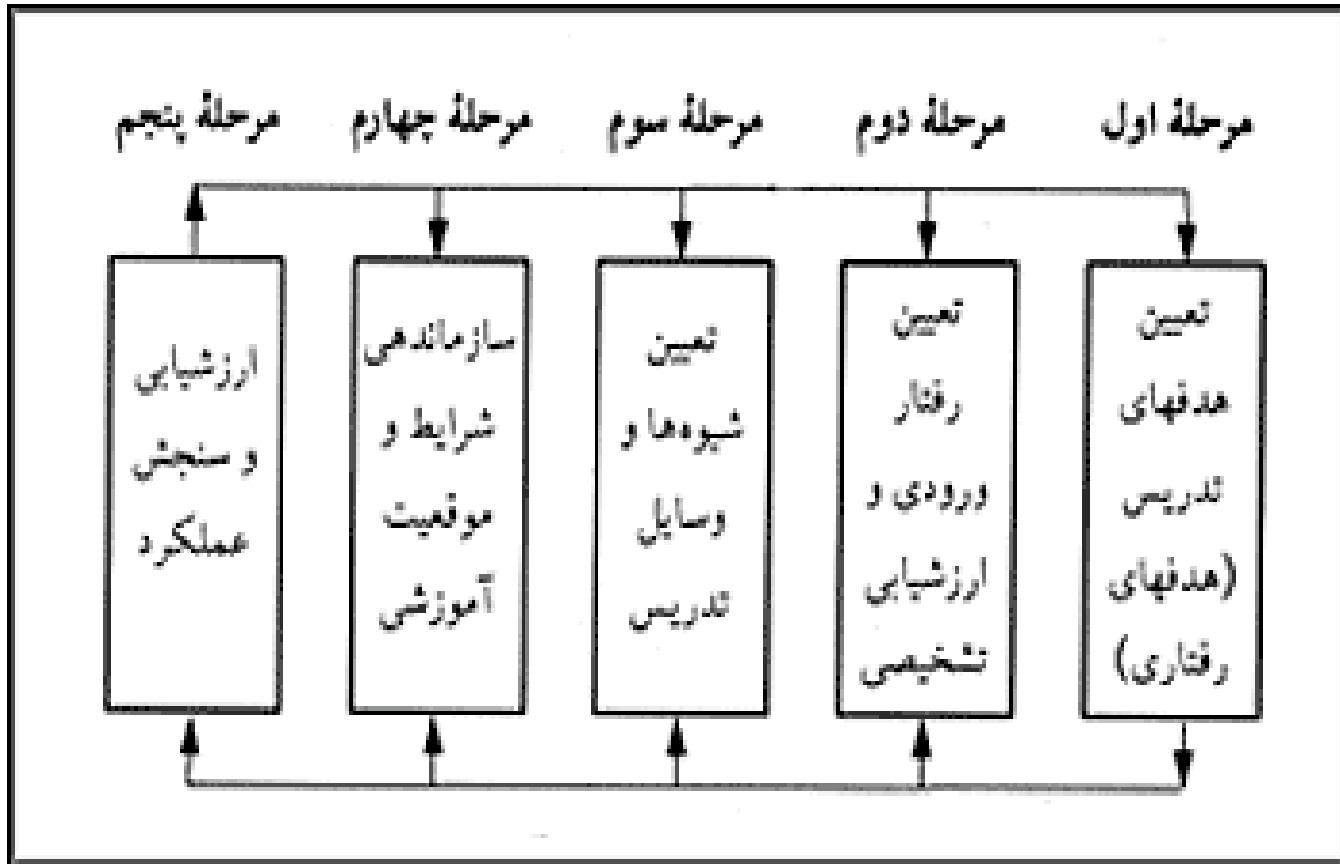
الگوهای تدریس

طراحی آموزشی براساس عوامل چهارگانه
الگوی عمومی آموزشی براساس عوامل ۵ گانه
الگوی ایندیانا
الگوی پیش سازماندهنده
الگوی حل مسئله

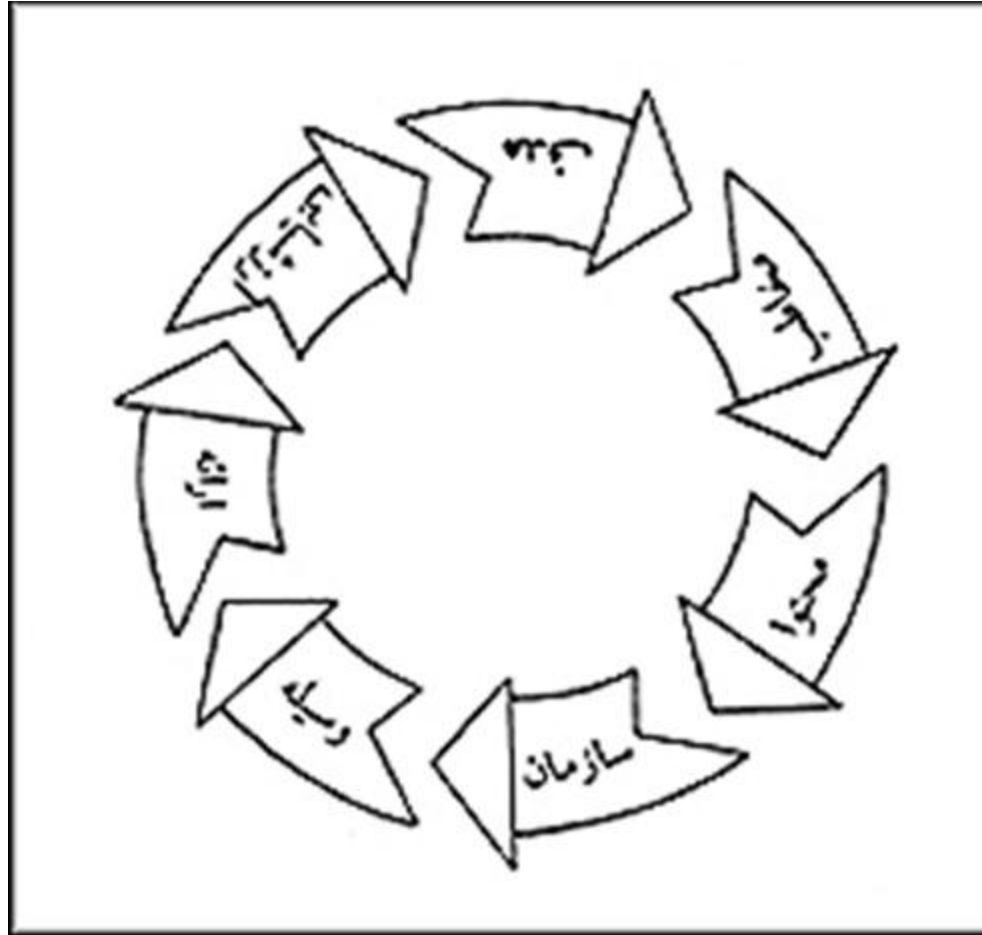
الگوی طراحی آموزشی بر اساس عوامل چهارگانه

الگوی عمومی آموزشی

مدل طراحی آموزشی دانشگاه آیندیان

الگوی پیش سازماندهنده

- پیش سازماندهنده: مطلبی است که در تدریس یک درس مورد استفاده قرار می گیرد تا به وسیله آن، قسمتها و مطالب مختلفی که رشته ای از دانش را تشکیل می دهد با نظم خاصی سازمان یابد و در ذهن فراگیر جای بگیرد.
- پیش سازماندهنده یک مفهوم کلی است که در مقدمه تدریس می آید تا مبحثی را به فراگیران ارائه داده میشود با مباحث پیشین همان درس مربوط سازد و در عین حال پایه ای برای برقراری ارتباط مفاهیم بعدی با مفاهیم پیشین شود و فراگیر بصورت یک ساخت منظم و سازمان یافته در ذهن خود جای دهد
- مطالب در این الگو از کلی به جزئی قرار می گیرد.
- یادگیری معنا دار : یادگیری که از طریق پیش سازماندهنده و مطلب کنونی به مطلب قدیمی مرتبط میشود.
- فلسفه الگوی پیش سازماندهنده در یادگیری معنا دار است که با ارتباط مطلب اموختنی به مطالب پیشین ، ایجاد ساخت جدیدی از دانش است که به رشد ذهنی منجر خواهد شد و از فراموشی مطالب خواهد کاست.

ویژگی های الگوی تدریس پیش سازمان دهنده

- در این الگو معلم نقش ارائه دهنده مفاهیم و فراگیر پذیرنده مطالب است
- محتوای آموزشی از پیش تهیه و توالی و ترتیب مطالب طبق مراحل تنظیم خواهد شد
- جهت ارتباط یکسویه و از معلم به سمت فراگیران است
- منابع و شرایط شامل معلم و کتاب و کلاس درس است.

محاسن و محدودیت ها

- در نظامهای آموزشی فقیر که معلم با تجربه ولی امکانات آموزشی محدود دارند الگوی مناسبی است.
- از زمان آموزشی محدود می توان حداکثر استفاده را کرد
- با برنامه ریزی دقیق معلم از اتلاف وقت جلوگیری و با کمترین امکانات گروه کثیری آموزش خواهند دید.
- برای درس نظری الگویی مناسب است.
- محدودیتها:
- فراگیران در انتخاب موضوع و نوع فعالیت و در طرح و اجرا و گرداندن برنامه آموزشی نقشی ندارند
- نیازها و علائق و توانایی های فراگیران کمتر مورد توجه قرار می گیرد. و آنان کمتر احساس موجودیت و مسئولیت می کنند
- محتوا با زندگی واقعی فراگیران چندان ارتباطی ندارد

اصول الگویی پیش سازمان دهنده

۱. مفاهیم موجود در هر درس ساخت ویژه ای را بوجود می آورند که به آن **دانش** می گویند.
۲. ساخت هر رشته از دانش بر اساس **سلسله مراتب** شکل می گیرد.
۳. مفاهیم و مطالبی را که می خواهیم در یک رشته‌ی درسی به شاگرد یاد بدهیم باید با **ساخت شناختی** او مربوط شود

دو اصل اساسی در پیش سازمان دهنده

۱- اصل تفکیک تدریجی: (Progressive Differentiation)

به این معنا است که در ابتدا مطالب کلی تر و انتزاعی تر درس می آید، سپس به تدریج مطالب جزئی تر و اختصاصی تر درس ارائه می شود.

۲- اصل تشکل مجدد: (Integrative Reconciliation)

به این معنا است که نظریات نو باید بطور آگاهانه به محتوای آموخته شده قبلی مربوط گردد به عبارت دیگر، تداوم برنامه درسی به صورتی سازمان یابد که هر یادگیری بعدی با دقت به آموخته های قبلی مربوط شود.

انواع سازمان دهنده:

۱- توضیحی: (Expository Organizer)

سازمان دهندگان توضیحی يك مفهوم اساسي را از پیش در بالاترین سطح انتزاع فراهم می آورند. سازمان دهندگان توضیحی داربست ذهن که شاگردان اطلاعات جدید را در آن قرار دهند بوجود می آورند

۲- مقایسه ای: (Comparative Organizers)

سازمان دهندگان مقایسه ای ، بیشتر با مطالب نسبتاً آشنا به کار می روند و طوری تدوین یافته اند تا مفاهیم جدید و قدیم را برای جلوگیری از ابهام ناشی از شباهت آنها متمایز سازند.

مراحل اجرای الگوی پیش سازماندهنده

- ارائه پیش سازماندهنده: مطلب پیش سازماندهنده باید از مطلب درس جدید کلی تر باشد.
- ارائه مفاهیم درس جدید
- مثالها و نمونه ها برای تفهیم مطالب جدید که با مفهوم پیش سازماندهنده مرتبط باشد

مرحله اول : ارائه سازمان دهنده

– منظورهاي درس را روشن كنيد.

– سازمان دهنده را عرضه كنيد:

- نموده‌هاي معرف را تعيين كنيد
- مثالها يا توضيحاتي در مواقع مناسب ارائه دهيد.
- زمينه را فراهم سازيد.
- تکرار کنید.
- آگاهی تجربي و دانشي مرتبط دانشجو را بر انگيزيد.

مرحله دوم : عرضه مطالب یا وظیفه یاد گرفتن

- مطالب را عرضه نمایید
- نظم منطقی مطالب یادگیری را روشن سازید
- مطالب را به سازمان دهنده متصل کنید.

مرحله سوم : تحکیم سازمان شناخت

– از اصول تشکل مجدد استفاده کنید

– گرایش انتقادی به موضوع درسی را فراخوانید

– نظریات را واضح سازید

– نظریات را بطور فعال بکار گیرید.

روش ها تدریس

طبقه بندی روش های تدریس
روش تدریس مبتنی بر انتقال مستقیم
روش تدریس تعاملی
روش تدریس مسئله محور
روش های آموزش انفرادی

طبقه بندی روشهای تدریس

- روش تدریس الگوی رفتاری معلم است که تکرار پذیر است، قابلیت استفاده در تمامی موضوعات درسی دارد، به بیش از یک معلم اختصاص دارد و با یادگیری ارتباط دارد (گیج ۱۹۷۵)
- طبقه بندی ان بر اساس:
 - نوع فعالیت معلم
 - معلم محور
 - فراگیر محور بودن
 - منطق و نحوه ارائه
 - قیاسی یا مستقیم
 - استقرائی یا تعاملی
 - مسئله محور
 - غیر مستقیم
 - طبقه بندی جویس و دوپل
 - مدل پردازش اطلاعات
 - مدل تعامل اجتماعی
 - الگوی انفرادی (بینش انسانگرایان) - الگوی رفتاری (بینش رفتارگرایان)
 - روش تدریس بر مبنای نقش خود
 - تدریس ابتکاری- هوشمندانه
 - ابداعی-نبوغی
 - رشد محبت
 - سایر الگوها که بصورت ترکیبی قابل استفاده است مانند روش آموزش بهداشت

تدریس تفکر به شیوه مستقیم و غیر مستقیم

- مستقیم
- روش نفوذی: الگوی فکری معلم در فراگیران نفوذ می کند
- تدریس خردمندانه: طرح سوال و ارتباط دادن موضوعات به یگدیگر توسط مدرس
- اصول منطق: تدریس اصول منطق
- تفکر انتقادی: رشد مهارتهای اندیشیدن
- روش مباحثه: فراگیران برانگیخته و با موضوع تعامل و فرایند تفکر را یاد می گیرند
- روش شبیه سازی: در مسیر فعالیت شبیه سازی قرار گرفته تا مهارتهای اخذ شده در جاهای دیگر استفاده شود
- روش ابزار تفکر: ابزار تفکر طراحی میشود تا در موقعیتهای مختلف استفاده شود
- غیر مستقیم
- شیوه های حل مسئله
- شیوه های تفکر خلاق و انتقادی و منطقی

روش تدریس مبتنی بر انتقال مستقیم

- روش به یادسپاری

- روش سخنرانی

- روش تلفیقی

- روش نمایش علمی

مراحل روش یادسپاری

- توجه به مطالب
- طبقه بندی و سازماندهی مطالب
- خط کشیدن زیر مفاهیم اصلی
- تهیه فهرست مطالب
- تعمق و تفکر در مطالب فهرست شده
- نظام اتصال: اتصال دو مفهوم آشنا و نا آشنا برای یادسپاری بهتر
- اتصال کلمه : اتصال اوایی با تصاویر و مواد بصری
- کلمه جایگزین که از نظر اوایی با هم مشابه باشند
- کلمه کلید: کلمه ای است که بازنمایی یک تفکر طولانی تر را تداعی می کند
- بسط تصاویر حسی: از چند کانال حسی برای تسهیل و یادسپاری استفاده شود
- تمرین و یادآوری

محاسن و معایب یادسپاری

• محاسن:

- تقویت و فعال نگه داشتن حافظه
- پایه ای برای ارتباط و تفکر
- به ذهن سپردن اصول و قواعد علمی رشته های نظری
- قابلیت اجرای فردی و گروهی
- برای تعلین و تربیت مفاهیم اعتقادی ، تاریخ و.. بصورت جمعی
- خوداتکایی و استقلال در یادگیریو احساس تسلط بر آینده
- ارزان ترین روش یادگیری

• معایب:

- عدم تقویت تفکر و تحلیل انتقادی فراگیران
- عدم تقویت خلاقیت
- عدم تربیت افراد مبتکر و فعال برای زندگی اقتصادی و اجتماعی

روش سخنرانی

- فعال بودن معلم و غیر فعال بودن فراگیر
- جریانی یکسویه است
- وقتی مفید است که :
 - هدف اساسی فقط انتقال اطلاعات باشد
 - مواد آموزشی فقط از این طریق قابل طرح باشد
 - سازماندهی مواد آموزشی به روش خاص باید ارائه شود
 - برانگیختن علاقه افراد الزامی باشد
 - مواد آموزشی برای مدت کوتاهی باید به خاطر سپرده شوند
 - فراهم کردن زمینه برای معرفی حوزه ای از دانش

مراحل اجرای سخنرانی

- آمادگی برای سخنرانی (تجهیزات، عاطفی، زمان)
- مقدمه سخنرانی: برای جلب توجه فراگیر، معرفی خود به دانش آموزان، طرح سوال و توضیحات در مورد اهمیت درس و شناخت علائق فراگیران، فراهم کردن سرنخهای انگیزشی، بیان صریح اهداف، استفاده از پیش سازماندهنده، پیش آزمون و فعال کردن آگاهی فراگیران
- متن و محتوای سخنرانی: جامع بودن محتوا، سازماندهی منطقی محتوا (رابطه جزء به کل و طبقه بندی سلسله مراتبی - همبستگی تسلسلی که بر اساس توالی زمانی یا علت و معلولی مرتب می کند- سازماندهی مقایسه ای)
- استمرار توجه دانش آموزان در طول ارائه محتوا: تغییر محرک، تغییر کانالهای ارتباطی، فعالیت جسمانی و استراحت دادن بین درس، استفاده از طنز، شور و حرارت سخنران، پرسش و پاسخ
- جمع بندی و نتیجه گیری و اشاره به محتوای سخنرانی بعدی

محاسن و معایب سخنرانی

• محاسن:

- این روش مختص کلاسهای پرجمعیت است
- برای بررسی زمینه ای اطلاعات کلی
- پیوند دادن اطلاعات به هدفهای زندگی
- برانگیختن علاقه
- برای آشنایی فراگیرانی که با خواندن کتاب یاد نمی گیرند
- برای فهم مطالب پیچیده که چاپ نشده اند
- روشی ارزان و قابلیت تطبیق با برنامه ریزی معلم دارد.
- با یادداشت برداری احساس رضایت فراگیر بیشتر می شود.

• معایب

- این روش وقتی موثر است که کتاب نباشد
- اگر بخشی از سخنرانی را از دست بدهند امکان برگشت وجود ندارد
- معلم فعال و فراگیر فعال نیست.
- فقط حس شنیدن استفاده میشود و قدرت تکلم تقویت نمیشود.
- کاربرد نامناسب سخنرانی بصورت طولانی و خسته کننده بودن
- وسیله ابراز عقاید معلم میشود
- این روش مناسب هر معلمی نیست

روش های مبتنی بر تعامل یا استقرائی

- روش پرسش و پاسخ
- روش ایفای نقش
- روش بحث گروهی
- روش یادگیری مشارکتی
- روش بدیعه پردازی

روش نمایش یا آموزش مهارتهای عملی

- آموزش براساس دیدن و شنیدن و تمرین کردن بصورت فردی

و جمعی

- برای درسهایی که در حوزه روانی حرکتی هستند استفاده

میشود.

- یادگیری از طریق مشاهده و تقلید صورت می گیرد

مراحل اجرای نمایش عملی

۱- آماده کردن وسایل و جهت دهی فعالیتهای فراگیران

۲- توضیح و نمایش

۳- تمرین منظم در سه مرحله هدایت شونده، نیمه مستقل و مستقل اجرا میشود.

ارائه بازخورد در تمرین منظم بلافاصله بعد از هر تمرین بازخورد داده شود، بطور ویژه و صریح ارائه شود، بر رفتار تمرکز کند و با مراحل رشد یادگیرنده متناسب باشد، بازخورد تشویقی برای عملکرد صحیح، بازخورد منفی با اصلاح عملکرد توأم شود. بازخورد بر فرایند تمرکز کند نه بر نتیجه، خود قضاوتی را آموزش دهید.

۴- ارزشیابی برای اندازه گیری پیشرفت عملکرد

محاسن و معایب روش نمایش عملی

• محاسن:

- روش مناسب برای مهارتهای عملی
- آموزش گام به گام مهارتهای پیچیده
- به کارگیری اشیای حقیقی
- کسب مهارت و اطلاعات از طریق حواس مختلف
- کسب تجارب مستقیم
- کلاس همیشه فعال
- کاربرد آموخته ها در زندگی واقعی

• محدودیتها:

- نیاز به امکانات و تجهیزات
- بدون تجهیزات عدم امکان یادگیری
- در کلاسهای کم جمعیت کاربرد دارد
- معلم نیاز به مهارت نظری و عملی دارد
- خلاقیت و تفکر سطح بالا را تقویت نمی کند
- برای درک و فهم نظریه کلی مناسب نیست

روش تلفیقی

- ترکیبی از روش سخنرانی ، بحث گروهی و مطالعات فردی است.
- معلم در ارائه درس و تحقق اهداف آموزشی اغلب توضیح و تحلیل شفاهی استفاده می کند
- ۵ عامل علت گسترش و بقای این روش معرفی شده است:
 - برخورداری از انعطاف بالا
 - سهولت ارزشیابی پیشرفت تحصیلی
 - عدم آشنایی معلمان با سایر روشها
 - مدیریت و تشکیلات موجود در نظام آموزشی
 - آرایش خطی کلاسها

مراحل آموزش تلفیقی

- انتخاب اطلاعات جدید با توجه به تجارب و ساخت شناسی فراگیران
- توضیح و تشریح مطالب جدید
- فراهم کردن زمینه پرسش و پاسخ و بحث گروهی ازاد پس از توضیح مطالب
- دریافت بازخورد از فراگیر و ارائه بازخورد مناسب
- تمرین و تقویت مطالعات انفرادی فراگیران

محاسن و معایب روش تلفیقی

• محاسن

- سهولت اجرا
- کاربرد در دروس مختلف
- اجرا در کلاسهای پر جمعیت
- ترکیب چند روش
- میزان مشارکت فراگیران
- انعطاف پذیری با توجه به شرایط مختلف
- ارزشیابی پیشرفت تحصیلی آسان

• معایب

- اغلب از انتقال مستقیم و شفاهی استفاده میشود
- آرایش کلاس اغلب خطی است
- نیاز به مهارت و هماهنگی و سازماندهی دارد و بدلیل ضعف معلمان ناهماهنگی پیش می آید.
- بیشتر به یادسپارس و یادآوری ختم میشود
- معلم تسلط بر کلاس ندارد چون در حال صحبت کردن است.

روشهای غیر مستقیم

تدریس مسئله محور

انواع

روش تدریس مسئله محور

- گردش علمی
- آزمایشگاهی
- اکتشافی
- کاوشگری
- روش واحد محور

problem solving حل مسئله

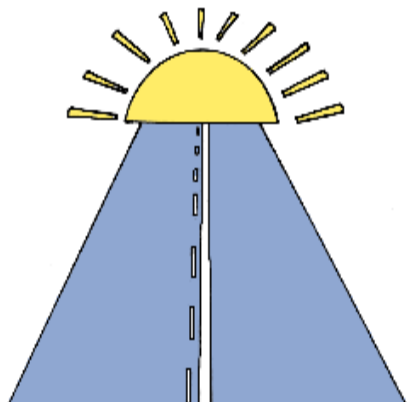
- در روش حل مسئله ، فراگیر در موقعیت مسئله ای قرار می گیرد
- مفاهیم مسئله با شناخت او قابل توجیه نیست.
- بین قسمتی از مفاهیم مسئله با شناخت زمینه قبلی خود، تعادل احساس می کند و نیاز به تجربه و کنجکاوی در وی برانگیخته و راه حلی را جستجو می کند.
- دیویی پنج مرحله برای روش حل مسئله مشخص نمود
 - تعریف مسئله
 - ایجاد فرضیات
 - جمع اوری اطلاعات و دانسته ها
 - ارزشیابی شواهد
 - نتیجه گیری

عملکرد فراگیر در روش حل مسئله

- فراگیر در یادگیری از طریق مشکل گشایی. با بهره‌گیری از تجارب و دانسته‌های پیشین خود، در باب رویدادهای محیط می‌اندیشد تا مشکلی را که با آن مواجه شده است به نحو قابل قبول حل کند.
- در واقع، مطابق الگوی مشکل گشایی، فراگیر را در وضعی قرار می‌دهیم که از راه پژوهش و کاوش، فرضیه‌های خود را، به مدد شواهد موجود یا گردآوری شده، بیازماید و از آنها شخصاً نتیجه‌گیری کند و ضمن رسیدن به این هدف از نحوه دانش‌اندوزی و جمع‌آوری اطلاعات نیز آگاه شود.

مراحل حل مسئله

- ۱- طرح و بازنمایی مشکل (تدوین و تعریف مساله)
- ۲- فرضیه سازی
- ۳- آزمودن فرضیه با جمع اوری داده ها
- ۴- تفسیر و نتیجه گیری
- ۵- تعمیم و کاربرد یافته ها و نتایج

طرح و بازنمایی مسأله

- مسئله یا مشکل را می‌توان از طریق فیلم، اسلاید، نوار شنیداری، به صورت شفاهی یا نوشته، ترسیم شکل روی تخته سیاه، تشریح یک آزمایش، ارائه یک داستان نیمه تمام و غیره عرضه کرد. انتخاب مسئله مناسب برای شروع تدریس یکی از مهمترین گامها به شمار می‌آید. اگر مسئله توجه فراگیران را جلب نکند، یا برای آنان به اندازه کافی برانگیزنده نباشد، کاربرد این الگو دشوار می‌شود.

نکاتی که در طرح مسأله باید رعایت شود

- ۱- نوع مشکل یا مسئله از نظر زمان، مکان و محتوا با خصوصیات فراگیر هماهنگ باشد.
- ۲- مسئله باید پاسخ پذیر و حل آن برای فراگیران امکانپذیر باشد؛ فراگیران باید، با توجه به اطلاعات خود و اطلاعاتی که دربارهٔ مشکل جمع می‌کنند و نیز با توجه به قابلیت‌های ذهنی خود، بتوانند عمل مشکل‌گشایی را با موفقیت انجام دهند و به نتیجه برسند

فرضیه سازی

- منظور از فرضیه سازی ارائهٔ حدسهایی برای یافتن راه حل مسئله است.

- فرضیه های اولیه براساس نگرشها و شناخت پیشین فراگیر و شواهدی که در اختیار وی گذاشته می شوند در ذهن او شکل می گیرند.

نکاتی که در فرضیه سازی رعایت شود.

- برای موفقیت در فرضیه سازی، باید سه نکته در نظر گرفته شود:
- اول اینکه هر فراگیر باید داده‌ها و شواهد موجود را براساس معیارهایی طبقه‌بندی کند.
- نکتهٔ دوم این است که فراگیر باید، براساس طبقه‌بندی، روابط میان داده‌های موجود را در هر طبقه درک کند تا ذهن او برای رسیدن به یک استنباط کلی آماده شود
- سوم اینکه فراگیر باید بتواند استنباطهای کلی خود را بروشنی بیان کند.

آزمودن فرضیه

- مرحله آزمودن فعالیتی است آگاهانه که در آن اطلاعات و داده‌ها تحلیل، ترکیب و ارزشیابی می‌شوند.
- در واقع فرضیه آزمایی مهم‌ترین مرحله مشکل‌گشایی است
- هنگامی که مردم را در مسجدی در حال دعا می‌بینید، فرضیه شما در مورد مسلمان بودن آنان تأیید می‌شود

نتیجه گیری

- فرایند مشکل گشایی باید به نتیجه منتهی شود و بدون نتیجه گیری مشکل گشوده نمی‌شود
- هنگام نتیجه گیری رعایت کردن دو نکته اهمیت دارد:
- اول اینکه هر فراگیر شخصاً بتواند تشخیص بدهد که شواهد موجود تا چه اندازه در اثبات درستی یا نادرستی فرضیه‌ها او را یاری می‌کند؟
- دوم این است که فراگیر همیشه به خاطر داشته باشند آنچه امروز به عنوان حقایق علمی می‌پذیریم بر اساس شواهدی قابل قبول است و ای بسا که پس از گرد آمدن اطلاعات و یافته‌های جدید به نتیجه‌های دیگر برسیم.

تعمیم و کاربرد یافته ها

- اگر مشکل گشایی با موفقیت انجام گیرد. شناخت حاصل از آن قسمتی از دانش فراگیر می شود که وی در حین ارزشیابی مسائل مشابه آن را به کار می گیرد.
- اگر ویژگی های زندگی مردم این کشور را بشناسید، در واقع ذهن شما برای شناخت فرهنگ های مشابه آماده می شود. وقتی که شناخت کسب شده را به موقعیت جدید تعمیم می دهید، درستی یا نادرستی آن را دوباره می سنجید.

انواع الگوهای مشکل گشایی:

- مشکل گشایی به شیوه کاوشگری
- مشکل گشایی به شیوه بررسی شواهد
- مشکل گشایی به شیوه استقرا: شامل:
 - ۱- مفهوم سازی
 - ۲- تعمیم دادن
 - ۳- کاربرد تعمیم ها

مشکل گشایی به روش کاوشگری

- طرح مشکل از طرف معلم یا شاگرد به صورت پرسشی
- جمع آوری اطلاعات به کمک سوال هایی که شاگرد از معلم دارد
- پاسخ های غیر مستقیم معلم (بلی - خیر)
- هدایت معلم در طی پاسخ ها به طرفی که شاگرد خود فرضیه بسازد، بیازماید و خود نتیجه گیری کند
- در آخر پس از به نتیجه رسیدن و تبیین مراحل رسیدن به نتیجه (توسط معلم و دانش آموز

مثال کاوشگری

- در کلاس درسی هستیم که معلم پشت میز در مقابل شاگردان ایستاده است و آزمایشی را برای آنان تشریح می‌کند، روی میز دو ظرف استوانه‌ای مدرج که کاملاً از نظر اندازه و شکل با هم یکسان‌اند، دیده می‌شود. در هر یک از این دو ظرف دقیقاً صد میلی‌لیتر مایع شفاف وجود دارد. معلم استوانه‌های مدرج را با دو دست بالا نگه می‌دارد و به شاگردان نشان می‌دهد. سپس مایع یکی از این دو ظرف را در دیگری خالی می‌کند و آن را تکان می‌دهد تا دو مایع به خوبی به هم بیامیزند. شاگردان کلاس انتظار دارند که حجم دو مایع به هم آمیخته به دویست میلی‌لیتر برسد، ولی با تعجب می‌بینند که درجه‌استوانه فقط ۱۷۵ میلی‌لیتر را نشان می‌دهد.
- در واقع حجم این دو مایع ۲۵ میلی‌لیتر از آنچه انتظار می‌رفت کمتر است. یکی از شاگردان سؤال می‌کند که بقیه مایع چه شد؟ در پاسخ این سؤال معلم می‌گوید برای اینکه به جواب برسیم شما می‌توانید درباره این مسئله از من سوال کنید به شرطی که پرسشهای شما طوری باشند که بتوان به آنها پاسخ آری یا نه داد و احتیاج به توضیح نداشته باشند ضمناً تعداد پرسشها محدود نیست و هر یک از شما می‌تواند سؤالهای بسیاری را عنوان کند

مشکل گشایی به روش بررسی شواهد

- اطلاعات علمی را به صورت قاطع و ثابت ارائه ندهید
- در آغاز تدریس می‌توان تحقیقی را که که یک پژوهشگر انجام داده است عیناً برای فراگیران بیان کرد. لازم است که در اطلاعات داده شده نکته مبهمی گنجانده شود، یا نکته‌ای ناگفته بماند، تا فراگیران وجود مسئله‌ای را حس کنند.
- هدف این روش آموختن واقعیت‌ها نیست. آموختن روش رسیدن به آنهاست.
- این روش همان روش شرلوک هلمز است

مثال : شواهد

- آیکن پزشك هلندي, در سال ۱۸۹۰ براي مطالعه در باره ي بيماري بري بري به جزيره ي جاوه مسافرت كرد. در اين سال عده ي زيادي از ساكنان اين كشور به اين بيماري مبتلا بودند و ميزان تلفات ناشي از ان رو به افزايش بود. آیکن متوجه شد در يكي از زندانهاي جاوه نيز اكثر زندانيان به ان مبتلا هستند. علاوه بر اين مرغهايي كه داخل زندان هستند علایم اين بيماري را نشان مي دهند در حالي كه مرغ هاي بيرون زندان سالم بودند.
- آیا ميتوانيد حدس بزنيد, چرا مرغهاي داخل زندان در مقايسه با مرغ هاي بيرون بيشتري به اين بيماري مبتلا بودند؟

ادامه داستان

- آیکن حدس می زد که این بیماری به نوع تغذیه مربوط است. او می دانست که تنها غذای مرغ های داخل زندان باقیمانده ی برنجی است که زندانیان از آن تغذیه میکنند, در حالی که غذای مرغ های خارج از زندان از مواد مختلف تشکیل شده است. از سوی دیگر , آیکن آگاه بود که عده ای از مردم این منطقه قبل از پختن برنج , شلتوک و پوست میانی آن را جدا می کنند. تا از فاسد شدن آن جلوگیری شود. غذای زندانیان نیز از این نوع برنج فراهم می شد.
- آیا می توانید آزمایشی طرح کنید که در آن وجود رابطه بین تغذیه از برنجی بخصوص و بیماری بری بری ثابت شود؟

مشکل گشایی به روش استقرا

- روش بیکن
- فعالیتهای ذهنی را در سه سطح متفاوت متمایز شود و برای هر یک از آنها شیوه آموزش خاصی وجود دارد. آنها عبارتند از:
 - - مفهوم سازی
 - ۲- تعمیم دادن
 - ۳- کاربرد تعمیم ها

۱- مفهوم سازی

- هدف شیوه اول، که در واقع براساس ساده‌ترین فعالیت ذهنی ارائه شده است، به مفهوم سازی در ذهن فراگیر مربوط است
- بدین معنی که فراگیر نخست فهرستی از واژه‌ها، اجسام، حیوانات و غیره را نام می‌برد
- و سپس آنها را براساس تفاوتها و تشابهاتی که دارند طبقه‌بندی می‌کند
- و برای هر طبقه مفهومی در ذهن خود انتزاع می‌کند و آن را پیشنهاد می‌کند.
- در این جریان، فراگیر از مثالهای جزئی، مفهومی انتزاعی می‌گیرد و سپس از ترکیب آنها به مفاهیم کلی‌تر دست می‌یابد. مفهوم سازی یکی از گامهای مهم هر گونه تفکر بویژه تفکر علمی، محسوب می‌شود.

کاربرد تعمیم ها

- فراگیر، پس از کسب مفاهیم و تعبیر و تفسیر کردن آنها، دانش خود را برای شناخت مفاهیمی جدید و نا آشنا به کار می گیرد.
- در واقع فراگیر در این سطح اصول و مفاهیم آموخته شده را در موقعیتهای جدید به کار می برد (کاربرد تعمیمها)،
- این طرز تفکر، که از دیگر روشهای اندیشیدن پیچیده تر است، تنها پس از گذشتن از دو مرحله پیشین (مفهوم سازی و تعبیر و تفسیر پدیدهها) و به مدد آنها قابل حصول است.

نقش مهارت‌های شناختی، فراشناختی و انگیزش برای حل مسئله

- **شناخت cognation** فعالیت‌های فکری و مهارت‌های شناختی است که برای انجام یک کار ضرورت دارد، **راهبردهای شناختی** مانند حدتسلط، اجزای مکمل یادگیری سلسله مراتبی و پردازش اطلاعات باعث افزایش دانش و پیشرفت در آن کار میشود.
- **فرا شناخت meta** به مهارت‌هایی مانند کنترل، هدایت و ارزشیابی از پیشرفت کار و طرح ریزی برای یادگیری بهتر مربوط میشود، **راهبردهای فراشناختی** مانند خودهدایتی، خود تنظیم وکنترلی و ارزیابی رسیدن به هدف سبب هدایت، بهینه سازی، پیشرفت و بکار گرفتن دانش در موقعیت‌های جدید و برای موثر بودن شناخت لازم است.
- **انگیزش** احتمال موفقیت در حل مسئله را افزایش و در سه نظریه زیر قابل بررسی است
 - انگیزش بر مبنای رغبت interest: ارتباط با زندگی روزمره و احساس نیاز سبب علاقه به موضوع است
 - انگیزش بر مبنای خودکارآمدی self efficacy: با تفسیر عملکرد خود و دیگری و درک پیشرفت خود که توان انجام کار را دارد
 - انگیزش بر مبنای اسناد attribution: اینکه افراد عامل شکست یا موفقیت خود را به چه و که نسبت می دهند اگر به تلاش خود نسب دهند انگیزش بالاتر خواهد رفت

آموزش انفرادی
آموزش بهداشت

آموزش انفرادی

بصورت‌های زیر امکان پذیر است:

- حضوری
- از راه دور
- منابع نوشتاری کتبی
- نوارهای ویدئویی
- مراکز چند رسانه ای
- کنفرانس رایانه ای
- امکانات دانشگاه‌های مجازی
- شبکه های اینترنتی

روشهای آموزش انفرادی

- براساس دیدگاه اسکینر
- براساس دیدگاه بلوم
- براساس دیدگاه کلر
- آموزش انفرادی تجویز شده
- آموزش انفرادی هدایت شده
- آموزش انفرادی رایانه محور
- آموزش به کمک رایانه
- ارزیابی روشهای انفرادی

روشهای آموزش بهداشت

- ۱- آموزش یکطرفه (غیرچهره به چهره)
- ۲- آموزش دوطرفه (چهره به چهره) بهترین روش است

۱- آموزش یکطرفه

- کتب - نشریات - روزنامه
- رادیو و تلویزیون و ویدیو
- سینما
- ۱-۱ سخنرانی سنتی lecture
- ۱-۲ سمپوزیوم symposium
- ۱-۳ کنگره congress
- ۱-۴ کامپیوتر و استفاده از بسته های آموزشی Package

۲- Face to face- آموزش چهره به چهره

جلسه توضیحی - بحثی

• ۱-۲ جلسه آموزشی (کلاسیک-عمومی)

• ۲-۲ بحث گروهی

نمایش عملی

• ۲-۳ Brain Storming افکار

Demonstration

• ۲-۴ Role-playing ایفای نقش

کنوانسیون

• ۲-۵ سمینار

کنفرانس

• ۲-۶ Workshop کارگاه آموزشی

• ۲-۷ پانل

Forums فوروم

• ۲-۸ جلسه پرسش و پاسخ

۱-۱ سخنرانی Lecture

مطالب بطور سیستماتیک و مستقیم از آموزش دهنده به آموزش گیرنده منتقل میگردد.

مزایا

از وسائل کمک آموزشی استفاده می شود.

از نظر اقتصادی مقرون به صرفه است و هزینه زیادی ندارد.

در بعضی موارد نبود یا کاهش کتاب را جبران مینماید

در وقت آموزش گیرنده صرفه جویی مینماید

معایب

آموزش یکطرفه است و آموزش گیرنده غیرفعال

به تفاوت های فردی آموزش گیرندگان توجهی نمیشود (غیر کلاسیک)

در آموزش گیرندگان ایجاد رقابت نمیکند

بیشتر از زمان تمرکز (۱۳ دقیقه) آموزش گیرندگان است

۱-۲ سمپوزیوم Symposium

- در سمپوزیوم از تمامی سخنرانان خواسته میشود که همگی درباره موضوع معینی صحبت کنند و سخنرانان مطالب خود را به گونه ای آماده مینمایند که هر کدام درباره جنبه خاصی از موضوع مورد نظر سخنرانی نماید
- فایده سمپوزیوم برای آموزش گیرندگان اینست که آگاهی لازم را در مورد جنبه های مختلف یک موضوع بدست میآورند
- رئیس سمپوزیوم باید از افراد متخصص در آن موضوع بوده و سمپوزیوم را برای افراد آگاه و مطلع افتتاح نماید
- سخنرانان قبلا طی جلسه ای در مورد موضوع صحبت خود هماهنگی داشته تا از تکرار مطالب خودداری شود

۱-۳ کنگره Congress

- کنگره بسیار گسترده تر و وسیعتر از سمینار بوده و گروه زیادی شرکت کننده متخصص از سراسر کشور، قاره ویا جهان در آن اجتماع میکنند
- کنگره هر چند سال (۱-۵ سال) یکبار برگزار میگردد
- هر کنگره دارای چند کمیته تخصصی یا گروه کار است بنابراین دارای سازمان گسترده ای است که گاهاً جنبه بازآموزی و نوآموزی نیز دارد

۱-۴ کامپیوتر و استفاده از Package

- یک نوع آموزش فردی است که آموزش گیرنده یک برنامه از پیش نوشته شده را دنبال میکند در این روش از کامپیوتر و بسته های آموزشی package استفاده میشود
- میزان موفقیت بالاست و حسن آن اینست که هر فرد آموزش گیرنده به فراخور استعداد خود پیشرفت می کند و مجبور نیست که با کلاس جلو برود
- مثل تهیه همین اسلاید شو. Slide Show

Back

Next

۲- Face to face- آموزش چهره به چهره

جلسه توضیحی - بحثی

نمایش عملی

Demonstration

کنوانسیون

کنفرانس

Forums فوروم

• ۱-۲ جلسه آموزشی (کلاسیک-عمومی)

• ۲-۲ بحث گروهی

• ۲-۳ برانگیختن افکار Brain Storming

• ۲-۴ ایفای نقش Role-playing

• ۲-۵ سمینار

• ۲-۶ کارگاه آموزشی Workshop

• ۲-۷ پانل

• ۲-۸ جلسه پرسش و پاسخ

۲-۱- جلسه آموزش کلاسیک Classic

- آموزش گیرندگان از گروه سنی یا جنسی واحد و با سطح معلومات مشابه در یک جلسه آموزشی شرکت مینمایند
- مانند کلاس درس دبستان، دبیرستان و دانشگاه

۲-۲- بحث گروهی- Group discussion

- به شرکت کنندگان اجازه میدهد بطور مساوی و آزاد عقاید خود را مطرح نمایند و به حل مسائل پردازند و در شرایط کلاسیک و آکادمیک برگزار میگردد
- افراد میتوانند با بحث گروهی در عقاید و تجربیاتشان سهیم شوند
- به فراگیران در ارتقاء فن ارتباط و تقویت اعتماد بنفس کمک میکند
- مدرس دید عمیقتری به فراگیران پیدا میکند
- این روش برای کلاسهای ۵-۱۲ نفری و دانش آموزان با معلومات بالا کاربرد دارد
- اگر بحث عمومی درست سازمان نیابد نتیجه مفیدی حاصل نمیشود

Lecture discussion - ۲-۳ توضیحی - بحثی

- برای رفع معایب در روش بحث گروهی میتوان از روش توضیحی - بحثی استفاده نمود این روش به برنامه ریزی دقیق تری نیاز دارد
- این روش میتواند از معایب دو روش سخنرانی و بحث گروهی اجتناب نماید

۲-۴- بارش افکار Brain storming

- در این جلسه بجای بحث در مورد یک مسئله افکار شرکت کنندگان تشویق میشود تا یک لیست از همه ایده های خود را که به ذهنشان میرسد را در مدت کوتاهی تهیه کنند
- این روش در محیط های آموزشی (کلاسیک) کاربرد دارد

۲-۵- Role playing- ایفای نقش

- اجرای عملی موقعیتهای حقیقی زندگی و مشکلات آنهاست و نباید آنرا با نمایش وبازی تا تر و غیره اشتباه کرد
- ایفای نقش معمولاً مدت کوتاهی (۱۰-۱۵ دقیقه) اجرا میشود
- پس از نمایش بازیگران و تماشاگران در مورد نمایش اجرا شده و عکس العمل خودشان به بحث میپردازند

۲-۶- نمایش عملی - Demonstration

- روشی است که نشانه‌دهنده چگونگی انجام یک عمل یا استفاده از یک روش می‌باشد که توسط یادگیرنده و تحت نظر آموزش دهنده انجام می‌پذیرد
- در این روش فراگیران آنچه را که شنیده یا خوانده‌اند عملاً مشاهده و تمرین می‌کنند
- مثل روش تهیه محلول O-R-S برای کودکان توسط مادران

۲-۷- سمینار Seminar

- جلسه ای برای بحثهای آکادمیک و در سطح بالاست غالباً توسط سازمانهای پژوهشی و دانشگاهی که اساساً تولید کنندگان مباحث مذکورند، ترتیب داده میشود
- سمینار محلی برای عرضه آموزشها و تجربیات پژوهش - گران میباشد اغلب این مطالب بهنگام up to date میباشد
- خلاصه یا همه مقاله سخنرانان قبلا بین شرکت کنندگان توزیع شود

۲-۸- کنفرانس Conference

- چنانچه یک سمینار با موضوعی مذهبی یا سیاسی برگزار شود آنرا کنفرانس مینامند
- کنفرانس از اشخاصی تشکیل میشود که دارای علائق و زمینه های فکری مشترک یا مرتبطی می باشند
- کنفرانس را میتوان بر حسب ضرورت به یک کارگاه آموزشی مبدل ساخت

۹-۲ کنوانسیون (اجلاسیه) - Convention

- وقتی در یک سمینار گروهها و سازمانهای اجرائی تشکیل شود و درخصوص مسائل آن دستگاه یا سازمان صحبت گردد آنرا اجلاسیه یا کنوانسیون مینامند
- مثلاً برگزاری سمینار مسائل علمی - کاربردی دانشگاه که در آن چند گروه مثل استادان، هیئت علمی و مسئولین اداری و مالی شرکت داشته باشند

۲-۱۰ کارگاه آموزشی Workshop

- تعداد قابل توجهی از افراد که به رشته یا موضوع عملی، فنی، ادبی، بهداشتی وابستگی دارند در کنار یکدیگر قرار می گیرند و موضوعات، مباحث و یا مسائل مشخصی را به منظور ارائه توصیه ها یا پیشنهاد هایی برای اقدامات در برنامه های بعدی مورد بحث و تجزیه و تحلیل قرار می دهند
- کارگاه معمولا در طول چند روز و حداکثر یک هفته تشکیل میشود

Back

Text

۲-۱۰ کارگاه آموزشی Workshop

- در حقیقت کارگاه محل ملاقات افراد برای کار بایکدیگر در گروههای کوچک و روی مسائلی است که از یک سو با افراد و حیطه فعالیت حرفه ای آنها مرتبط است و از سوی دیگر دست یافتن به راه حلهایی است که در مسائل ذیربط برای آنان اهمیت دارد
- بنابراین کارگاه اساساً روشی است که بر حل مسئله مبتنی میباشد

Back

Next

۲-۱۰ ضروریات کارگاه

- محل مناسب برای جلسات عمومی و کارگروهی در نظر گرفته شود (گروه کار نباید از ۱۰-۱۲ نفر بیشتر باشد)
- مدارک و منابع کافی نظیر زمینه های نظری موضوع-سابقه منابع در اختیار باشد
- وسائل سمعی و بصری متناسب با کارگاه تهیه گردد
- مشاورین، کارشناسان و استادانی در گروه شرکت نمایند تا به گروه در پربارتر کردن بحث کمک کند
- افراد از پختگی و تجربه قبلی برخوردار بوده و بتوانند در مورد جامعه خود تصمیم بگیرند

Back

Next

۱۱-۲ پانل Panel

- پانل یا میزگرد شیوه ای است که در آن چند نفر (۳-۷ نفر) دور میزی در حالت رویاروی با حاضرین می نشینند و با یکدیگر درباره موضوعی که با حاضرین در ارتباط است و اعضاء پانل درباره آن دانش تخصصی دارند، بحث میکنند
- لازمه پانل آنستکه کارشناسان ازمدهتی قبل در جریان برنامه، موضوع بحث و سایر جزئیات آن قرار گرفته باشند

۲-۱۲ فوروم Forums

- ارائه نظرات و مطالب مختلف راجع به یک موضوع توسط آموزش گیرندگان (دو نفر یا بیشتر) را فوروم میگویند
- در صحنه های رسمی سخنرانی، سمپوزیوم و پانل، دادن یک فرصت به مخاطبین جهت مشارکت و اظهار نظر آنان می باشد
- فوروم یک مکانیزم مناسب بازخورد (feed back) در این جلسات بشمار می رود

Back

Next

۲-۱۳ جلسه پرسش و پاسخ Colloquy

- از تعداد محدودی از حاضرین خواسته میشود که بحث را افتتاح کنند حسن این جلسه اینستکه افراد شرکت کننده فرصت بیشتری برای شرکت در بحث و تبادل نظر دارند
- پرسش و پاسخ فنی است که میتواند در کلیه روشهای تدریس و فعالیتهای آموزشی بکار رود
- سؤال مطرح شده باید روشن، واضح، هدفدار، مختصر و متناسب با سن و پایه تحصیلی فراگیر باشد

Back

Next

۲-۱۴ طرح آموزش ملی National Plan

- در این روش بمنظور تغییر رفتار عمومی جهت پیشگیری یا کنترل یک بیماری بطور وسیع در سطح ملی برنامه ریزی می گردد
- در این برنامه ممکن است از مجموعه روشهای آموزشی یا وسایل سمعی و بصری بطور وسیع بهره برد
- فرد یا افراد متخصص نقش رهبری این آموزش را بر عهده دارند
- متخصص باید آگاه و از معلومات بالائی برخوردار باشد

ادامه آموزش ملی National Plan

- در برنامه ریزی این روش باید هزینه اجرای آن محاسبه و مقرون به صرفه باشد (حدود یکدهم هزینه های درمانی آن بیماری)
- مثال: آموزش پیشگیری و کنترل بیماریهای اسهالی یا درمان با پودر O-R-S در سطح ملی و در زمان معین

Back

Next

تکنولوژی آموزشی

- وسایل کمک آموزشی یا سمعی و بصری
- ۱- نشریات آموزشی
- ۲- وسایل تکنیکی و الکترونیکی عمومی

Text

Back

Next

۱- نشریات

- ۱-۱- انواع چارتهها- فیلپ چارت
- ۱-۲- هند بوک- فولدر- پمفلت
- ۱-۳- پوستر- عکس

Back

Next

۲- وسائل تکنیکی و الکترونیکی

- ۲-۱- اسلاید - فیلم استریپ - کاتریج
- ۲-۲- اُورهد- اُپک - مولتی مدیا ویدئو لایزر
- ۲-۳- پروژکتور- ویدئو- ویدئوپروژکشن -
- ۲-۴- رادیو- ضبط صوت - آمپلی فایر
- ۲-۵- تلوزیون - سینما
- ۲-۵- کامپیوتر وبسته های آموزشی

